

**VISUOMENINĖS ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGOS IR PRIEŽIŪROS KOMISIJOS
PRIE VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS POSĖDŽIO
P R O T O K O L A S**

2019-02-27, Nr. 18
Vilnius

Posėdis įvyko 2019-02-27.

Pasitarimo pirmininkas – Dainius Labeckis

Pasitarimo sekretorė – Roma Vasyliūtė-Byrne

DALYVAVO:

Komisijos nariai Banga Grigaliūnaitė, Algis Davenis, Pranas Gudaitis, Dainius Labeckis, Laura Pačauskaitė, Roma Vasyliūtė-Byrne

Kiti dalyviai: Jekaterina Lavrinec

SVARSTYTA:

1. Dėl želdinių priežiūros darbų kokybės gerinimo Vilniaus mieste.

NUTARTA:

1. Atsižvelgiant į 2019-02-11 Vilniaus m. savivaldybėje įvykusiame susitikime pasiektą bendrą sutarimą dėl želdinių priežiūros darbų kokybės gerinimo ir jos vertinimo kriterijų (pasitarime dalyvavo ir pasisakė Komisijos nariai Algis Davenis ir Dainius Labeckis, Miesto tvarkymo ir aplinkos apsaugos skyriaus vadovas Gintautas Runovičius, Želdynų poskyrio vadovė Giedrė Čeponytė, Visuomeninės iniciatyvinės grupės „Gelbėkime Vilniaus medžius“ koordinatore dr. Jekaterina Lavrinec, UAB „Stebulė“ ir UAF „Mano aplinka“ atstovai), patvirtinti želdinių tvarkymo darbų gaires (pridedama), kuriose išvardyti pagrindiniai reikalavimai atliekamiems darbams.

- inicijuoti želdinių tvarkymo ir priežiūros darbų vykdytojams (ne tik vadovams, bet ir kiekvienam darbininkui) skirtą nedidelės apimties, kišeninio formato informacinio leidinio (iki 12 psl. knygelės ar lankstinuko) parengimą, bendradarbiaujant su Vilniaus m. savivaldybės administracijos Želdynų poskyriu ir kitais padaliniais. Leidinyje turėtų būti suprantamai ir patraukliai pateikti baziniai darbu vykdymo principai, iliustruojant gerais ir blogais pavyzdžiais iš vietos praktikos.

- bendradarbiaujant su želdynų ekspertais, Vilniaus m. savivaldybės administracijos Želdynų poskyriu ir Želdynų planavimo visuomenine komisija prie Vilniaus m. savivaldybės tarybos, inicijuoti Vilniaus miesto savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių tobulinimą, papildant jas patikslintais reikalavimais želdinių priežiūros kokybei.

- rekomenduoti Vilniaus m. savivaldybės administracijai, priiminėjant atliekamus želdinių priežiūros darbus, vertinti jų kokybę vadovaujantis atitikimu išvardytiems reikalavimams, įtraukti juos kaip priedą prie sudaromų sutarčių su želdinių priežiūros paslaugų teikėjais bei įtraukti Želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisijos deleguotą atstovą(-us) tvirtinant tokių darbų priėmimo aktus arba apskrita pavesti šią funkciją Komisijai.

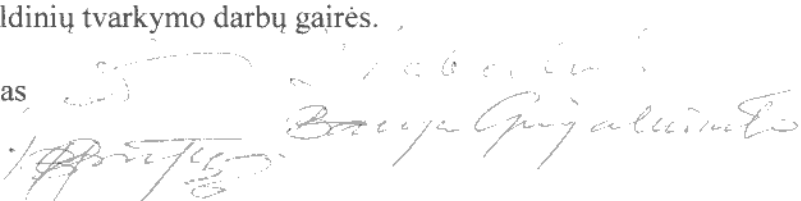
PRIDEDAMA:

1. Posėdžio dalyvių sąrašas.

2. Vilniaus miesto želdinių tvarkymo darbų gairės.

Pasitarimo pirmininkas

Pasitarimo sekretorė

Vilniaus miesto želdinių tvarkymo darbų gairės

(Patvirtinta Visuomeninės želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisijos prie Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2019-02-27 posėdyje, posėdžio protokolas Nr. 18)

Tvarkant ir prižiūrint želdinius Vilniaus mieste bei atliekant susijusius darbus, tiesioginiams darbų vykdytojams, jų vadovams ir užsakovams laikytis galiojančių teisės aktų reikalavimų bei šių jiems neprieštaraujančių principų, taip pat vadovautis jais vertinant atliktų darbų kokybę:

1. Pomiškio, trako ir sumedėjusių augalų polajo apsauga miškuose, želdynuose ir kitose žaliose erdvėse: tvarkant želdinių masyvus ir plotus, siektina išsaugoti kuo daugiau krūmų, krūmokšnių ir jaunų medžių, kurie perspektyvoje pakeis senuosius. Siektina saugoti ne tik sumedėjusius želdinius, bet ir žolinius augalus, sudarančius ekologinę aplinką, būtiną biologinei įvairovei išlikti ir apsaugoti.

2. Vykdam aplinkos priežiūros ir tvarkymo darbus, saugoti želdinių šaknyną nuo neigiamo fizinio ir cheminio poveikio (nenukasti, niekuo neužpilti ir neužkrauti polajo dirvos paviršių >2m spinduliu nuo medžio kamieno pagrindo).

3. Vykdam darbus, saugoti medžių kamienus nuo bet kokių pažeidimų druskingais tirpalais, įvairia pjovimo technika ir kitokiais būdais, ypač saugotinas šaknies kaklelis.

4. Formuojant medžių lajas, jų pakėlimą atlikti tik būtinais atvejais, neviršijant normatyvų:
4.1. virš šaligatvių arba vaikščiojamosios dalies (takų) nekelti lajų aukščiau, negu 2,25 m;
4.2. virš važiuojamosios kelio dalies (gatvių) nekelti lajų aukščiau, negu 4,50 m;
4.3. jeigu medžio šonines pirmojo aukšto kamienines šakas galima saugiai apeiti arba apvažiuoti – tokių šakų nešalinti. Šis punktas neliečia šakų, keliančių realų pavojų (tai turi būti pagrįsta).

5. Esant pagrįstai insoliacijos būtinybei, lajas ne kelti, o formuoti retinant, redukuojant ir siaurinant. Nesiaurinti lajų, siauresnių nei 1,50 m, išskyrus pagrįstus atvejus.

6. Pabaigus darbus, sutvarkyti teritoriją: susirinkti šiukšles, šakas, sustumtas žemes, statybinį laužą, medžiagas ir techniką.

7. Imtis priemonių neatlygintinai atitaisyti padarytas želdinių tvarkymo klaidas, nulemiančias jų būklės pablogėjimą.

8. Genėjimo darbams naudoti tinkamus įrankius, įtaisus, techniką, prietaisus, pritaikytus ar parengtus konkrečiai paskirčiai, užtikrinti žmonių ir aplinkos saugumą darbų vykdymo metu.

9. Sodinant medžius ir krūmus, rinktis tik kokybiškus ir perspektyvius sodinukus, tinkamus konkrečiai aplinkai, nesodinti jų tam deramai neparuoštoje vietoje (turi būti tinkama dirva, pakankamas duobės plotis ir gylis, numatyta pakankamai erdvės augalui augti, užtikrinti ilgalaikiai laistymas, tręšimas ir dirvos aeracija).

10. Visų išskirtinės vertės medžių ir krūmų, atitinkančių botaninių gamtos paveldo objektų vertinimo ir reikšmingumo nustatymo kriterijų aprašą, o taip pat itin svarbių vietos kraštovaizdžiui, augančių išskirtinės vertės želdynuose (kultūros arba gamtos paveldo objektai, draustiniai) ar turinčių kitokią išskirtinę vertę, priežiūros darbus atlikti tik su visuomeninės

želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisijos žinia ir vadovaujantis jos rekomendacijomis, visada stengiantis taikyti pažangiausią arboristikos mokslo siūlomą metodiką medžiams išsaugoti ir palaikyti jų gerovę.

11. Planuojant ir atliekant bet kokius darbus želdynų teritorijose, nebloginti saugotinių želdinių būklės ir augimo sąlygų, nemažinti kraštovaizdžio ir atskirų svarbių jo elementų vertės.

12. Nevykdyti jokių želdinių priežiūros darbų, nenurodytų galiojančiame leidime (visų pirma, negenėti arba nepjauti daugiau, negu yra leidžiama).

13. Nesant pagrįstos būtinybės, neliesti sveikų medžių viršūnių (nustuobrinimas yra netinkama priemonė). Esant būtinybei žeminti medžio lają, formuoti naują viršūnę, taikant specialią lajos redukcijos ir naujos viršūnės formavimo metodiką.

14. Vykdamas medžių genėjimą, siekti išlaikyti rūšiai, porūšiui, formai, veislei ir konkrečiam individui būdingą lajos formą. Išsaugoti estetines medžio vertes, charakteringas želdinių savybes (medžio kamieno stabilus pasvirimas savaime nėra pagrindas jį pjauti).

15. Neretinti krūmų lajos daugiau nei 20% sveikos lapijos, išlaikyti krūmų dekoratyvumą (leisti jiems žydėti, formuoti būdingoms formoms).

16. Formuojant medžių ir krūmų lajas, tinkamai atlikti lateralius ir redukcinius pjūvius.

16.1. Lajų formavimo ir priežiūros metu netaikyti kamienų, kamieninių šakų ir kitų eilių šakų tarpambolinių (internodolinių) pjūvių.

17. Genėjimo arba kito mechaninio poveikio pažaidų netepti tam nepritaikytomis priemonėmis, bloginančiomis jų gijimą.

18. Planuojant ir atliekant želdinių tvarkymo ir priežiūros darbus, atsižvelgti į gamtinius veiksnius: sezoniškumą, vegetacijos periodą, sulotekį, paukščių perėjimo laiką.

18.1. Nesant pagrįstos skubos, nevykdyti želdinių priežiūros darbų paukščių perėjimo metu, >10m spinduliu nuo medžių, krūmų ar statinių, kuriuose yra paukščių lizdai.

19. Gerinti visų želdinių priežiūros ir tvarkymo darbus atliekančių darbininkų, darbų vykdytojų ir jų vadovų kompetencijas, kelti jų kvalifikaciją, siekiant atitikti tokiems darbams ES taikomus reikalavimus.

20. Darbus stengtis atlikti darbo dienomis ir valandomis, netrikdant gyventojų ramybės ir elgiantis su jais pagarbiai. Kilus konfliktinei situacijai, darbus atidėti, siekiant visas šalis tenkinančio sprendimo. Prireikus pagalbos sprendžiant ginčus, apie tai informuoti savivaldybės administraciją, kuri informuos visuomeninę želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisiją.